Олег ПРОЦІВ

# ОРГАНІЗАЦІЯ МИСЛИВСЬКИХ ВИСТАВОК У ЛЬВОВІ XIX — ПОЧАТКУ XX~ст.

У статті розглядається організація мисливських виставок у Львові. Висвітлено їх економічну, психологічну, пізнавальну роль в організації мисливського господарства. Проаналізовано мотиваційні аспекти органів державної влади, мисливських господарств та мисливських товариств.

**Ключові слова:** Галичина, мисливство, виставка, мисливські трофеї.

В умовах сучасної України спостерігається низький екологічний, культурний та інформаційний рівень у веденні мисливського господарства, що є наслідком недосконалого державного регулювання, низького культурного рівня мисливців, відсутність дієвих мотиваторів. Дослідження цієї проблематики в історичному контексті дасть змогу врахувати місцеві особливості для вирішення проблеми.

Ця проблематика широко висвітлювалась у працях: Юліуша Старкла, Зигмунда Фішера, Альберта Мнішека, а також у журналах «Łowiec» («Мисливець»), що виходив у Львові як друкований орган Галицького мисливського товариства.

**Мета дослідження** — висвітлення економічних, екологічних, просвітницьких, організаційних аспектів в організації мисливських виставок у Львові кінця XIX — початку XX~ст.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити такі завдання:

— здійснити аналіз організації мисливських виставок у Львові досліджуваного періоду;
— виявити закономірності, особливості та організаційні принципи в організації виставок.

Однією із основних складових, яка визначає ефективність мисливства, є його пропаганда для отримання позитивного іміджу у суспільстві з метою

відстоювання інтересів мисливської галузі та ухвалення лояльних для цієї галузі нормативно-правових документів. Для реалізації цієї мети мисливськими товариствами використовувались такі методи, як видання друкованої продукції, вибори в законодавчі органи влади лояльних до мисливства осіб, а одним із найефективніших засобів була організація мисливських виставок.

Як свідчать статути мисливських товариств, вони брали на себе організацію виставок, зокрема, Малопольське мисливське товариство — організацію з'їздів та виставок, проведення інформаційної діяльності [15, с. 12]. Аналогічне завдання, наприклад, ставило перед собою і Львівське мисливське товариство «Тур», в статуті якого було визначено, що «найголовнішою ціллю товариства є розвиток мисливського спорту, видавництво літератури, організація бібліотеки, виставок, мотивація мисливської охорони через премії, конкурси тощо» [1, с. 12]. Крім громадських мисливських організацій організацією виставок займались також і наукові інституції, зокрема, відповідно до статуту дану функцію було покладено і на Перший мисливський інститут, організований у Станіславові [11, с. 118].

Слід відмітити, що організація мисливських виставок мала не лише гуманітарне, але й також економічне значення. Наприклад, вартість всієї добутої у 1928~році у Німеччині дичини нараховувала 75~мільйонів марок, придбання набоїв та зброї — 18~мільойонів марок, догляд за собаками 12~мільонів, випуск мисливської літератури — 6~мільйонів, а коштів від організації мисливських виставок поступило 2~мільйони марок [13, с. 330-331].

Слід сказати, що у Німеччині у 1905~році відбулось 37~виставок собак [3, с. 77], а вже у 1912~р. за рік організовано 16~мисливських виставок та 116~виставок мисливських собак [16, с. 377].

Відомо, що 5~червня 1894~р. у Стрийському парку міста Львова була організована загально-господарська Галицька виставка. Всього на виставці було відкрито 130~павільйонів. Був представлений також і мисливський павільйон, який займав площу 300~квадратних метрів. На виставці було представлено багато чучел, серед яких чучела зубрів, серни, вовка, лисиці,

козулі борсука, куниці, чаплі, диких гусей, качок, роги оленів, козуль. Оригінальним експонатом виділилось Лисовицьке мисливське товариство, яке представило чучело ведмедя, добутого Казимиром Водзіцьким, який тримає у своїх лапах таблицю із даними про проведені товариством на протязі 23~років полювання. На окремому столику були представлені всі екземпляри журналу «Ловець», що видавався Галицьким мисливським товариством.

Широко була представлена мисливська вогнепальна зброя із львівських зброярень Дзіковського, Копчинського і Шатковського. Негативні емоції у жінок викликали розкладені фекалії диких тварин, але чоловіки-мисливці пояснювали, що вони є дороговказом для тих, хто переслідує дичину. Також були представлені ліки від мотилиці (фасціольозу) козуль, які додають в солонці [6, с. 81-82].

В загальному експонати на цій виставці були систематизовані по різних розділах. В історичний розділ входили стародавні викопні рештки мисливських тварин та давня зброя, за допомогою якої добувались мисливські тварини, набої, порохівниці, мисливські торби та ножі. Були представлені різноманітні прибори для мисливських собак (намордники, поводки, будки), збруя для коней, мисливські трубки, одяг. Також був розділ присвячений сокільництву, в якому були представлені різні специфічні знаряддя — рукавиці, шнурки, сітки, які використовуються для відлову птахів. Побут мисливців ілюстрували палатки, будиночки. Різноманітні мисливські товариства представили звіти про добування дичини в окремих господарствах, плани організації мисливських господарств тощо.

У розділі «Історія природи тварин» серед іншого була представлена колекція скелетів тварин, добутих у різні пори року, патології рогів. Відтворено місця перебування тварин, приклади пошкодження різними тваринами лісових рослин.

У розділі «Догляд і охорона мисливських тварин» була представлена колекція насіння, дерев, кущів, які висаджуються по лісах та полях для підгодівля тварин, біотехнічні споруди, годівнички для куріпок та зайців,

форма та відзнаки мисливської охорони, браконьєрські знаряддя з різних місцевостей країни, біноклі.

У розділі «Мисливські акліматизовані тварини» була представлена сучасна мисливська зброя, набої, одяг та взуття на різні види полювання та на різні пори року, човни та знаряддя для водного виду полювання, мисливські собаки, зразки дичини та приготування її до поштової пересилки у різні пори року, способи обробки дичини, виправлення свіжих шкір, способи зберігання шкір, мисливські трофеї.

Крім того, велика кількість стародавніх видів мисливської зброї була представлена князем Євстахій Сангуський, а саме: стародавні арбалети з XVII~ст. та мисливські ріжки, оздоблені сріблом.

Цікаві стародавні знаряддя для полювання представив Владислав Пшибиславський з Косова, а саме: стару мисливську зброю, шкіряні торби, рушниці. Олександр Швейковський представив форму мисливських урядовців з Косова. Лісові управління з Гриняви та Татарова представили капкани та саморобні знаряддя, які гуцули використовують для добування ведмедів [14, с. 2].

Наступна велика виставка у Львові була організована 4—5~липня 1908~року «Галицьким клубом догляду та дресирування собак» у співпраці з Буковинською спілкою по розведенню породистих собак у виставковому павільйоні парку Кілінського (сучасний Стрийський парк) під протекторатом князя Андрія Любомирського. Як відзначала преса, це була перша такого роду виставка собак, проведена у Галичині [4, с. 121].

Участь у виставці собак була платною і коливалась від 8 до 50~крон в залежності від виду випробувань, на яку передбачалось виставляти собаку. Але участь у цій виставці передбачала не лише фінансові витрати, але й можливість власнику собаки отримати грошову винагороду: за перше місце — 30~крон, друге — 20~крон, третє — 10~крон. Конкурс організовувався окремо по кожній породі собак. До участі у виставці допускались собаки лише перевірені ветеринарним лікарем, більше того, вони забезпечувались безоплатним

спеціальним харчуванням, представленим фірмою Fattinger~&~CO з Відня [12, с. 127].

Тодішня преса відзначала, що особливим інтересом на вистаці користувались гончаки, яких брало участь 87~голів, а найбільшим зацікавленням користувались собаки англійських порід. Відзначалось, що виставка дала поштовх для розвитку Галицького мисливського собаківництва, так як багато собак, привезених з інших країн, залишились у Галичині [8, с. 157-158].

Наступна така виставка відбулась у 1914~році, про що було випущено брошуру «Із виставки собак» [10, с. 770-783]. З вибухом Першої світової війни мисливські виставки у Львові припиняються.

Перша післявоєнна мисливська виставка у Львові з'являється у 1922~році (23 по 26~червня). Всього 53~мисливці представили на ній свої трофеї [9].

Наступна виставка відбулась з 3 по 16~червня 1927~р. Як свідчить каталог, на цій виставці були представлені мисливські трофеї 77~мисливців. Цікаво, що це були не лише мисливські трофеї тварин, які водяться у Галичині, але й екзотичних тварин (крокодили, гірські барани, носороги тощо), полювання на яких могли собі дозволити лише тодішні аристократи [18, с. 13].

Наступна мисливська виставка, (з 5 по 30~вересня 1936~р.) була присвячена 60-річчю з часу заснування Малопольського мисливського товариства. Були представлені мисливські трофеї від більше, як 100~осіб, зокрема, 100~оленячих рогів, 3~лосячих, 18~ланей, 530~косулячих, 100~кликів кабана, 11~трофеїв з ведмедя, 11~вовків, 17~рисів, 6~диких котів, 150~птахів. В загальній кількості було більш як 1000~експонатів. Тодішня преса відзначала, що ця виставка відзначалась більшою кількістю експонатів ніж попередня виставка, 1927~року. Окремі мисливські трофеї були представлені на модних для того часу фотографіях, зокрема, п.п.~Корсака, Пухальського. Свої фотографії представили також державна рада з охорони природи, та багато любителів фотографії. В рамках виставки трофеїв відбулась також виставка мисливських собак [7, с. 149].

Звісно тодішня преса схвально оцінила трофеї, які були добуті тодішньою мисливською елітою. Високою оцінкою був відзначений мисливських трофей — «Шкіра ведмедя», добутого Президентом Польщі Ігнатієм Мосціцьким 15~грудня 1932~року на території надлісництва Ілемня в Східніх Карпатах. За підсумками виставки вручались нагороди власникам трофеїв. Журнал «Ловець» у №~10 за 1936~рік детально на шести сторінках відмітив всіх переможців цієї виставки [5, с. 176-182]. З розвитком науково-технічного прогресу та загальної культури мисливці отримали можливість у мистецькому вимірі передавати власні здобутки широкому загалу. Зокрема у 1938~році у Львові «Лігою охорони тварин» організована мистецька виставка «Тварини та природа у мистецтві» [19, с. 2] та у цьому ж році «Мисливсько-природнича виставка фотографії» на якій було представлено 350~фотографій [17, с. 93].

На даний час виставки мисливських трофеїв практично не проводяться. Більше того, на думку бувшого Першого заступника Голови Держкомлісгоспу Ю.~Марчука, на даний час мисливська культура є на досить низькому рівні: «Ми є єдиною в Європі країною, де не проводиться спеціалізовані мисливські виставки» [2, с. 2-4].

Підсумовуючи викладене відзначаємо, що Львів, будучи столицею Галичини, а за Другої Речі Посполитій — центром воєводства, мав вирішальне значення при виборі місця для організації мисливських виставок. З метою популяризації галузі мисливства головну роль при організації виставок відігравали громадські мисливські організації. Учасники виставок були вмотивовані нагородами від організаторів виставок та можливістю самореалізації при демонстрації власних добутих мисливських трофеїв.

Тема правового регулювання мисливства, його традицій, культури у Галичині в період XIX — початку XX~століття практично зовсім не досліджувалась. Тому для прийняття зважених управлінських рішень, які б ґрунтувались на культурі попередніх поколінь, необхідно в подальшому досліджувати цей напрям.

1. Статут і правильник ловецького товариства «Тур» у Львові. — Львів : Наукове.товариство ім.~Т.~Шевченка, 1926. — С.~12.
2. Стратегія розвитку / Лісовий і Мисливський журнал. — 2006. — №~3. — С.~2—4.
3. Drobiazgi myśliwski / Łowiec Polski. — 1906. — №~5. — S.~77.
4. I~Wystawa psów wszystkich ras / Łowiec. — 1908. — №~11. — S.~121.
5. Klasyfikacja eksponatów / Łowiec. — 1936. — №~10. — S.~176—182.
6. Łowiectwo na powszechnej wystawie krajowej / Łowiec. — 1894. — №~6. — S.~81—83.
7. *Mniszek~A.* Wystawa łowiecka (od 5 do 30~września b.~r.) / Albert Mniszek // Łowiec. — 1936. — №~9. — S.~149.
8. *Mniszek~A.I.* Powszechna wystawa psów rasowych we Lwowie / Mniszek~A.I. // Łowiec. — 1908. — №~14. — S.~157—158.
9. *Opis~I.* Wystawy łowieckiej we Lwowie 23—26~czerwiec~1922. — Lwów, 1922. — 12~s.
10. *Oreński~J.* Z dziejów redakcyjno-wydawniczych «Łowca polskiego» (z powodu numeru 500-nego) / Oreński~J. // Łowiec Polski. — 1928. — №~45. — S.~770—783.
11. Powstanie pierwszego polskiego instytutu łowieckiego / Łowiec. — 1928. — №~8. — S.~118.
12. Program wystawy psów myśliwskich i zbytkownych urządzanej przez galic. Klub hodowli i tresury psów myśliwskich we Lwowie w dniach~4. i 5.~lipca~1908~roku / Łowiec. — 1908. — №~11. — S.~127.
13. Przegląd prasy zagranicznej / Łowiec Polski. — 1928. — №~21. — S.~330—331.
14. *Starkl~J.* Powszechna wystawa krajowa 1894~r. i siły produkcyjne kraju: Łowiectwo i rybactwo / Juliusz Starkl, Zygmunt Fiszer. — Lwów : Wydział krajowy, 1896. — S.~2—
15. Statut małopolskiego towarzystwa łowieckiego stowarzyszenia zarejestrowanego / Łowiec. — 1938. — №~21—22. — S.~LXX — LXXIV.
16. Statystyka myśliwska / Łowiec Polski. — 1913. — №24. — S.~377.

17. Wystawa fotografii pryrodniczei i myśliwskiei Włodzimierza Puchalskiego / Gazeta lwowska. — 1938. — №~93. — 26~kwietnia. — S.~4.
18. Wystawa łowiecka urządzona w ramach~I.~Ogóno-polskiej wystawy sportowej we Lwowie od 3 do 16~czerwca 1927~r. — Lwów : S-ka Targów wschodnieh, 1927. — 13~s.
19. Zwierzeta i przrroda w sztuce / Gazeta lwowska. — 1938. — №~69. — 26~marca. — S.~2.

## ORGANIZATION OF HUNTING EXHIBITIONS IN LVIV, 19TH — EARLY 20$^{TH}$~CENTURY

In the article it was considered the organization of hunting exhibitions in Lviv. It was showed their economic, psychological, cognitive role in organizing of hunting. It was analyzed the motivational aspects of state authorities, hunting and hunting societies.

**Key words:** Galicia, hunting, exhibition, hunting trophies.

Проців Олег

# Організація мисливських виставок у Львові XIX – початку XX ст.

Анотація

У статті розглядається організація мисливських виставок у Львові. Висвітлено їх економічну, психологічну, пізнавальну роль в організації мисливського господарства. Проаналізовано мотиваційні аспекти органів державної влади, мисливських господарств та мисливських товариств.

Ключові слова: Галичина, мисливство, виставка, мисливські трофеї.

## Organization of hunting exhibitions in Lviv, 19th - early 20th century.

Summary

In the article it was considered the organization of hunting exhibitions in Lviv. It was showed their economic, psychological, cognitive role in organizing of hunting. It was analyzed the motivational aspects of state authorities, hunting and hunting societies.

Key words: Galicia, hunting, exhibition, hunting trophies.

**Постановка проблеми.** В умовах сучасної України спостерігається низький екологічний, культурний та інформаційний рівень у веденні мисливського господарства, що є наслідком недосконалого державного регулювання, низького культурного рівня мисливців, відсутність дієвих мотиваторів. Дослідження цієї проблематики в історичному контексті дасть змогу врахувати місцеві особливості для вирішення проблеми.

**Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій.** Ця проблематика широко висвітлювалась у працях: Юліуша Старкла, Зигмунда Фішера, Альберта Мнішека, а також у журналах «Łowiec» («Мисливець»), що виходив у Львові як друкований орган Галицького мисливського товариства.

**Мета дослідження** – висвітлення економічних, екологічних, просвітницьких, організаційних аспектів в організації мисливських виставок у Львові кінця XIX – початку XX ст.

**Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити такі завдання:**

- здійснити аналіз організації мисливських виставок у Львові досліджуваного періоду;

- виявити закономірності, особливості та організаційні принципи в організації виставок.

**Виклад основного матеріалу.**

Однією із основних складових, яка визначає ефективність мисливства, є його пропаганда для отримання позитивного іміджу у суспільстві з метою відстоювання інтересів мисливської галузі та ухвалення лояльних для цієї галузі нормативно-правових документів. Для реалізації цієї мети мисливськими товариствами використовувались такі методи, як видання друкованої продукції, вибори в законодавчі органи влади лояльних до мисливства осіб, а одним із найефективніших засобів була організація мисливських виставок.

Як свідчать статути мисливських товариств, вони брали на себе організацію виставок, зокрема, Малопольське мисливське товариство – організацію з'їздів та виставок, проведення інформаційної діяльності [1]. Аналогічне завдання, наприклад, ставило перед собою і Львівське мисливське товариство «Тур», в статуті якого було визначено, що «найголовнішою ціллю товариства є розвиток мисливського спорту, видавництво літератури, організація бібліотеки, виставок, мотивація мисливської охорони через премії, конкурси тощо» [2]. Крім громадських мисливських організацій організацією виставок займались також і наукові інституції, зокрема, відповідно до статуту дану функцію було покладено і на Перший мисливський інститут, організований у Станіславові [3].

Слід відмітити, що організація мисливських виставок мала не лише гуманітарне, але й також економічне значення. Наприклад, вартість всієї добутої у 1928 році у Німеччині дичини нараховувала 75 мільйонів марок, придбання набоїв та зброї – 18 мільойонів марок, догляд за собаками 12 мільонів, випуск мисливської літератури – 6 мільйонів, а коштів від організації мисливських виставок поступило 2 мільйони марок [4].

Слід сказати, що у Німеччині у 1905 році відбулось 37 виставок собак [5], а вже у 1912р. за рік організовано 16 мисливських виставок та 116 виставок мисливських собак [6].

Відомо, що 5 червня 1894р. у Стрийському парку міста Львова була організована загально-господарська Галицька виставка. Всього на виставці було відкрито 130 павільйонів. Був представлений також і мисливський

павільйон, який займав площу 300 квадратних метрів. На виставці було представлено багато чучел, серед яких чучела зубрів, серни, вовка, лисиці, козулі борсука, куниці, чаплі, диких гусей, качок, роги оленів, козуль. Оригінальним експонатом виділилось Лисовицьке мисливське товариство, яке представило чучело ведмедя, добутого Казимиром Водзіцьким, який тримає у своїх лапах таблицю із даними про проведені товариством на протязі 23 років полювання. На окремому столику були представлені всі екземпляри журналу «Ловець», що видавався Галицьким мисливським товариством.

Широко була представлена мисливська вогнепальна зброя із львівських зброярень Дзіковського, Копчинського і Шатковського. Негативні емоції у жінок викликали розкладені фекалії диких тварин, але чоловіки-мисливці пояснювали, що вони є дороговказом для тих, хто переслідує дичину. Також були представлені ліки від мотилиці (фасціольозу) козуль, які додають в солонці [7].

В загальному експонати на цій виставці були систематизовані по різних розділах. В історичний розділ входили стародавні викопні рештки мисливських тварин та давня зброя, за допомогою якої добувались мисливські тварини, набої, порохівниці, мисливські торби та ножі. Були представлені різноманітні прибори для мисливських собак (намордники, поводки, будки), збруя для коней, мисливські трубки, одяг. Також був розділ присвячений сокільництву, в якому були представлені різні специфічні знаряддя – рукавиці, шнурки, сітки, які використовуються для відлову птахів. Побут мисливців ілюстрували палатки, будиночки. Різноманітні мисливські товариства представили звіти про добування дичини в окремих господарствах, плани організації мисливських господарств, тощо.

У розділі «Історія природи тварин» серед іншого була представлена колекція скелетів тварин, добутих у різні пори року, патології рогів. Відтворено місця перебування тварин, приклади пошкодження різними тваринами лісових рослин.

У розділі «Догляд і охорона мисливських тварин» була представлена колекція насіння, дерев, кущів, які висаджуються по лісах та полях для

підгодівля тварин, біотехнічні споруди, годівнички для куріпок та зайців, форма та відзнаки мисливської охорони, браконьєрські знаряддя з різних місцевостей країни, біноклі.

У розділі «Мисливські акліматизовані тварини» була представлена сучасна мисливська зброя, набої, одяг та взуття на різні види полювання та на різні пори року, човни та знаряддя для водного виду полювання, мисливські собаки, зразки дичини та приготування її до поштової пересилки у різні пори року, способи обробки дичини, виправлення свіжих шкір, способи зберігання шкір, мисливські трофеї.

Крім того, велика кількість стародавніх видів мисливської зброї була представлена князем Євстахій Сангуський, а саме: стародавні арбалети з XVIIст. та мисливські ріжки, оздоблені сріблом.

Цікаві стародавні знаряддя для полювання представив Владислав Пшибиславський з Косова, а саме: стару мисливську зброю, шкіряні торби, рушниці. Олександр Швейковський представив форму мисливських урядовців з Косова. Лісові управління з Гриняви та Татарова представили капкани та саморобні знаряддя, які гуцули використовують для добування ведмедів [8].

Наступна велика виставка у Львові була організована 4-5 липня 1908 року «Галицьким клубом догляду та дресирування собак» у співпраці з Буковинською спілкою по розведенню породистих собак у виставковому павільйоні парку Кілінського (сучасний Стрийський парк) під протекторатом князя Андрія Любомирського. Як відзначала преса, це була перша такого роду виставка собак, проведена у Галичині [9].

Участь у виставці собак була платною і коливалась від 8 до 50 крон в залежності від виду випробувань, на яку передбачалось виставляти собаку. Але участь у цій виставці передбачала не лише фінансові витрати, але й можливість власнику собаки отримати грошову винагороду: за перше місце – 30 крон, друге – 20 крон, третє – 10 крон. Конкурс організовувався окремо по кожній породі собак. До участі у виставці допускались собаки лише перевірені ветеринарним лікарем, більше того, вони забезпечувались безоплатним спеціальним харчуванням, представленим фірмою Fattinger & CO з Відня [10].

Тодішня преса відзначала, що особливим інтересом на вистаці користувались гончаки, яких брало участь 87 голів, а найбільшим зацікавленням користувались собаки англійських порід. Відзначалось, що виставка дала поштовх для розвитку Галицького мисливського собаківництва, так як багато собак, привезених з інших країн, залишились у Галичині [11].

Наступна така виставка відбулась у 1914 році, про що було випущено брошуру «Із виставки собак» [12]. З вибухом Першої світової війни мисливські виставки у Львові припиняються.

Перша післявоєнна мисливська виставка у Львові з'являється у 1922році (23 по 26 червня). Всього 53 мисливці представили на ній свої трофеї [13].

Наступна виставка відбулась з 3 по 16 червня 1927р. Як свідчить каталог, на цій виставці були представлені мисливські трофеї 77 мисливців. Цікаво, що це були не лише мисливські трофеї тварин, які водяться у Галичині, але й екзотичних тварин (крокодили, гірські барани, носороги тощо), полювання на яких могли собі дозволити лише тодішні аристократи [14].

Наступна мисливська виставка, (з 5 по 30 вересня 1936 р.) була присвячена 60-річчю з часу заснування Малопольського мисливського товариства. Були представлені мисливські трофеї від більше, як 100 осіб, зокрема, 100 оленячих рогів, 3 лосячих, 18 ланей, 530 косулячих, 100 кликів кабана, 11 трофеїв з ведмедя, 11 вовків, 17 рисів, 6 диких котів, 150 птахів. В загальній кількості було більш як 1000 експонатів. Тодішня преса відзначала, що ця виставка відзначалась більшою кількістю експонатів ніж попередня виставка, 1927 року. Окремі мисливські трофеї були представлені на модних для того часу фотографіях, зокрема, п.п. Корсака, Пухальського. Свої фотографії представили також державна рада з охорони природи, та багато любителів фотографії. В рамках виставки трофеїв відбулась також виставка мисливських собак [15].

Звісно тодішня преса схвально оцінила трофеї, які були добуті тодішньою мисливською елітою. Високою оцінкою був відзначений мисливських трофей – «Шкіра ведмедя», добутого Президентом Польщі Ігнатієм Мосціцьким 15 грудня 1932 року на території надлісництва Ілемня в Східніх Карпатах. За

підсумками виставки вручались нагороди власникам трофеїв. Журнал «Ловець» у № 10 за 1936 рік детально на шести сторінках відмітив всіх переможців цієї виставки [16]. З розвитком науково-технічного прогресу та загальної культури мисливці отримали можливість у мистецькому вимірі передавати власні здобутки широкому загалу. Зокрема у 1938 році у Львові «Лігою охорони тварин» організована мистецька виставка «Тварини та природа у мистецтві» [17] та у цьому ж році «Мисливсько-природнича виставка фотографії» на якій було представлено 350 фотографій[18].

На даний час виставки мисливських трофеїв практично не проводяться. Більше того, на думку бувшого Першого заступника Голови Держкомлісгоспу Ю. Марчука, на даний час мисливська культура є на досить низькому рівні: «Ми є єдиною в Європі країною, де не проводиться спеціалізовані мисливські виставки» [19].

Підсумовуючи викладене відзначаємо, що Львів, будучи столицею Галичини, а за Другої Речі Посполитій – центром воєводства, мав вирішальне значення при виборі місця для організації мисливських виставок. З метою популяризації галузі мисливства головну роль при організації виставок відігравали громадські мисливські організації. Учасники виставок були вмотивовані нагородами від організаторів виставок та можливістю самореалізації при демонстрації власних добутих мисливських трофеїв.

Тема правового регулювання мисливства, його традицій, культури у Галичині в період XIX – початку XX століття практично зовсім не досліджувалась. Тому для прийняття зважених управлінських рішень, які б ґрунтувались на культурі попередніх поколінь, необхідно в подальшому досліджувати цей напрям.

1. Statut małopolskiego towarzystwa łowieckiego stowarzyszenia zarejestrowanego //Łowiec. – 1938. – № 21-22. – S. LXX – LXXIV.
2. Статут і правильник ловецького товариства «Тур» у Львові. – Львів: Наук.товариство ім. Т. Шевченка, 1926. – С. 12.

3. Powstanie pierwszego polskiego instytutu łowieckiego//Łowiec. – 1928. – № 8. – S. 118.
4. Przegląd prasy zagranicznej//Łowiec Polski – 1928. – № 21. – S.330-331
5. Drobiazgi myśliwski //Łowiec Polski. – 1906. – № 5. – S.77.
6. Statystyka myśliwska //Łowiec Polski. – 1913. – №24. – S.377.
7. Łowiectwo na powszechnej wystawie krajowej //Łowiec. – 1894. – № 6. – S. 81-83
8. Starkl J., Fiszer Z. Powszechna wystawa krajowa 1894 r. i siły produkcyjne kraju: Łowiectwo i rybactwo / Juliusz Starkl, Zygmunt Fiszer. – Lwów: Wydział krajowy, 1896. – S. 2-10.
9. I.Wystawa psów wszystkich ras//Łowiec. – 1908. - № 11. – S.121.
10. Program wystawy psów myśliwskich i zbytkownych urządzanej przez galic. Klub hodowli i tresury psów myśliwskich we Lwowie w dniach 4. i 5. lipca 1908 roku //Łowiec. – 1908. - № 11. – S.127.
11. Mniszek A. I. Powszechna wystawa psów rasowych we Lwowie//Łowiec. – 1908. - № 14. – S.157-158.
12. Oreński J. Z dziejów redakcyjno-wydawniczych „Łowca polskiego“ (z powodu numeru 500-nego)//Łowiec Polski – 1928. – № 45. – S.770-783.
13. Opis I. Wystawy łowieckiej we Lwowie 23-26 czerwiec 1922. – Lwów, 1922. – 12 s.
14. Wystawa łowiecka urząozona w ramach I. Ogóno-polskiej wystawy sportowej we Lwowie od 3 do 16 czerwca 1927r. – Lwów: S-ka Targów wschodnieh, 1927. – 13 s.
15. Mniszek A. Wystawa łowiecka (od 5 do 30 września b.r.)/ Albert Mniszek//Łowiec. – 1936. – № 9. – S. 149.
16. Klasyfikacja eksponatów//Łowiec. – 1936. – № 10. – S. 176-182.
17. «Zwierzeta i przrroda w sztuce» // Gazeta lwowska. – 1938. – № 69. – 26 marca. – S.2.
18. Wystawa fotografii pryrodniczei i myśliwskiei Włodzimierza Puchalskiego. // Gazeta lwowska. – 1938. – № 93. – 26 kwietnia. – S.4.
19. Стратегія розвитку//Лісовий і Мисливський журнал. – 2006. – № 3. – С.2-4.

Проців О.Р.  Організація мисливських виставок у Львові в XIX — на початку XX ст. // ***Народознавчі зошити*** — 2016. — № 6 (132). — С . 1345- 1349.